

**ДЕРЖЛІСАГЕНСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський
лісовий офіс» ДП «Ліси України»

(посада керівника філії)

Ігор ЧЕБАН
(підпис) (власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

«05» лютого 2026 р.

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

**Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України»
філія «Карпатський лісовий офіс» Надвірнянське надлісництво
State Specialized Forest Enterprise «Forests of Ukraine»
Branch «Karpatskyi Forest Office» Nadvirnyanske Forestry Management Unit**

на 2026 рік

м. Надвірна— 2026

ЗМІСТ

Вступ

- 1.1 Зобов'язання щодо FSC
- 1.2 Організаційна структура надлісництва
- 1.3 Природно-кліматичні умови
- 2 Результати оцінювання
 - 2.1 Оцінка природних ресурсів і цінностей довкілля.
 - 2.1.1 Поділ лісів на категорії
 - 2.1.2 Стан та динаміка земель лісогосподарського призначення.
 - 2.1.3 Основні показники лісового фонду (за матеріалами останнього базового лісовпорядкування).
 - 2.1.4 Цілі ведення лісового господарства.
 - 2.1.5 Природно-заповідний фонд.
 - 2.1.6 Рідкісні види флори та фауни.
 - 2.2 Оцінка соціальних, економічних і культурних ресурсів і умов.
 - 2.2.1 Соціальні умови.
 - 2.2.2 Економічні умови.
 - 2.2.3 Культурні цінності.
 - 2.3 Основні соціальні ризики і ризики для довкілля.
 - 2.3.1 Довкілля.
 - 2.3.2 Соціальні.
 - 2.4 Підтримання та / або посилення послуг екосистем.
 - 2.5 Рівень забруднення одиниці господарювання радіонуклідами.
- 3 Програми та види діяльності.
 - 3.1 Програма забезпечення прав працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності.
 - 3.2 Програма взаємодії з громадами та сприяння місцевому економічному і соціальному розвитку.
 - 3.3 Залучення зацікавлених сторін та вирішення спорів і скарг.
 - 3.4 Забезпечення участі зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено.
 - 3.4.1 Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін.
 - 3.4.2 Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод.
 - 3.4.3 Врахування результатів проведених зустрічей.
 - 3.4.4 Інформування учасників консультацій про їх результати.
 - 3.4.5 Оприлюднення результатів консультацій для зацікавлених сторін.
- 4 Планування господарської діяльності.
 - 4.1 Рубки головного користування.
 - 4.2 Рубки формування та оздоровлення лісів.
 - 4.3 Санітарно-оздоровчі заходи.
 - 4.4 Відтворення лісів.
 - 4.5 Лісовідновлення.
 - 4.6 Лісорозведення.
 - 4.7 Побічне лісове користування та використання недеревинних лісових ресурсів.
 - 4.8 Лісозаготівельна техніка, технології та обладнання.
- 5 Заходи із збереження та/або відновлення.

- 5.1 Рідкісні види та види, що перебувають під загрозою зникнення, і їх оселища.
- 5.2 Водні об'єкти та прибережні захисні смуги.
- 5.3 Ландшафтна сполученість, включно з екологічними коридорами.
- 5.4 Репрезентативні ділянки.
- 5.5 Управління особливими цінностями для збереження (ОЦЗ).
- 5.6 Підтримання екосистемних послуг.
- 6 Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативного впливу господарської діяльності.
 - 6.1 Цінності довкілля.
 - 6.2 Задекларовані послуги екосистем.
 - 6.3 Соціальні цінності.
- 7 Опис програми моніторингу.
 - 7.1 Приріст та обсяги заготівлі деревини.
 - 7.2 Задекларовані послуги екосистем.
 - 7.3 Цінності довкілля.
 - 7.4 Впливи господарської діяльності.
 - 7.5 Особливі цінності для збереження (ОЦЗ).
- 8 Картографічні матеріали.

1. Вступ.

1.1. Зобов'язання щодо FSC®.

Надвірнянське надлісництво підтверджує прихильність принципам сталого ведення лісового господарства та бере на себе добровільні довгострокові зобов'язання щодо дотримання Принципів і Критеріїв FSC® стандарту системи ведення лісового господарства для України (далі — стандарт FSC) (код ліцензії FSC-C188643).

Відповідальним за процес лісової сертифікації по надлісництву призначається начальник надлісництва Криворучко Михайло Вікторович.

Надвірнянське надлісництво підтверджує прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв FSC і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.
5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісгосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.
6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісгосподарського виробництва на навколишнє середовище.
7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

1.2. Організаційна структура надлісництва.

Надвірнянське надлісництво розташоване в південно-західній частині Івано-Франківської області. Територія діяльності надлісництва охоплює землі Надвірнянської, Пасічнянської та Поляницької територіальних громад Надвірнянського району.

Основною виробничою одиницею на підприємстві є лісництво.

Склад лісництва:

- лісничий ;
- помічник лісничого;
- майстри лісу по лісозаготівлі;
- майстер лісу (лісник).

Середня площа майстерсько обходу складає 848 га і їх очолюють майстри лісу, які є матеріально відповідальними особами.

Розподіл лісогосподарської площі в розрізі лісництв за місцевими органами влади

Таблиця 1.2.1

№ п/п	Назва місцевих органів влади	Назва лісництва	Адміністративний район	Площа, га
1	Надвірнянська ОТГ (Верхній Майдан, Гвізд, Красна, Лісна Велесниця, Лісна Тарновиця, Лосва, Мирне, Млини, Молодків, Надвірна, Назавизів, Парище, Стримба)	Надвірнянське	Надвірнянський	4180
2	Пасічнянське ОТГ (сmt. Битків, села. Білозорина,Букове Зелена, Максимець, Мозолівка, <u>Пасічна</u> , Пнів, Постоята, Соколовиця, Черник)	Пасічнянське	Надвірнянський	23346
		Бухтівецьке		
		Зеленське		
		Довбушанське		
3	Поляницьке ОТГ (Бистриця,Вороненко, Згари, Климпуші, Поляниця, Причіл, Яблуниця)	Максимецьке	Надвірнянський	17395
		Бистрицьке		
		Довжинецьке		
	3	9	1	44921

Карта 1.2.1

На карті 1.2.1 зображено загальна територія розташування Надвірнянського надлісництва (колишнє ДП «Надвірнянське ЛГ»).

Детальні картографічні матеріали не публікуються та можуть бути надані для ознайомлення в адміністративному приміщенні Надвірнянського надлісництва за письмовим або усним зверненням зацікавлених сторін з урахуванням вимог законодавства України щодо обмеження доступу до інформації в умовах правового режиму воєнного стану.

Поштова адреса: Надвірнянського надлісництва, 78400, вул.Соборна 163, м. Надвірна, Івано-Франківська область. Електронна адреса nadvirnyanske.lg@e-forest.gov.ua

1.3. Природно-кліматичні умови.

Відповідно до лісорослинного районування України територія Надвірнянського надлісництва належить до району Внутрішніх Карпат гірсько-Карпатського округу Українських Карпат. Клімат території помірно континентальний із достатнім зволоженням, що загалом є сприятливим для росту основних лісотвірних порід.

Коротка характеристика кліматичних умов, що мають значення для лісового господарства приведена в таблиці 1.3.1. (кліматограмі).

Основні кліматичні показники території Надвірнянського надлісництва
Таблиця 1.3.1

Назва показників	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
1. Температура повітря:			
– середньорічна	градус	+7,3	
– абсолютна максимальна	градус	+34,0	
– абсолютна мінімальна	градус	-35,5	
2. Кількість опадів за рік	мм	797	
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	165	
4. Останні заморозки весною	дата		31.05.
5. Перші заморозки восени	дата		10.10.
6. Середня дата замерзання річок	дата		24.11
7. Середня дата початку повені	дата		15.03
8. Сніговий покрив:			
– середня товщина	см	40	
– час появи	см		29.10
– час сходження у лісі	см		15.04
9. Глибина промерзання ґрунту	см	35	
10. Напрямок переважаючих вітрів по порах року:			
– зима	румб	ПнЗ	
– весна	румб	ПдЗ	
– літо	румб	ПдЗ	
– осінь	румб	ПдЗ	
11. Середня швидкість переважаючих вітрів по порах року:			
– зима	м/сек	4,2	
– весна	м/сек	3,3	

Назва показників	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
– літо	м/сек	2,4	
– осінь	м/сек	4,1	
12. Відносна вологість повітря			
– зима	%	77	
– весна	%	73	
– літо	%	73	
– осінь	%	79	

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень слід відмітити пізні весняні та ранні осінні заморозки, які згубно впливають на сходи і молоді пагони деревних порід, особливо екзотів.

Територія надлісництва за характером рельєфу знаходиться в межах гірської зони Карпат з передгір'ями. За своєю геологічною будовою і рельєфом північна частина надлісництва відноситься до району північно-східного Прикарпаття, а південно-західна – до Карпатського гірського району.

Північно-східне Прикарпаття являє собою смугу передгір'я, що іде паралельно Карпатському хребту і складена з ряду слабо еродованих витягнутих від Карпат плато і великих рівнинних слабостічних низин. Висота його над рівнем моря складає в середньому 400 м.

Карпатський гірський район являє собою пасмо гір, довжиною 270 км і завширшки 70-100 км, що тягнеться уздовж південно-західного кордону України в межах Львівської, Івано-Франківської і Чернівецької областей. Найвищим хребтом Карпат в межах України є Полонинський, окремі вершини якого сягають до 1600 – 1800 м над рівнем моря.

В межах північного схилу Карпат, де розташована територія надлісництва, переважно круті, часто стрімкі схили, на яких іноді відсутній ґрунтовий покрив. Найвищою точкою на території надлісництва є гора Довбушанка (1760 м над рівнем моря).

За стрімкістю, схили в гірській частині поділяються (у % від загальної гірської площі):

- пологі (до 10 градусів) – 5,7 %
- покаті (11-20 градусів) – 39,1 %
- стрімкі (21-30 градусів на південних і 21-35 градусів на північних схилах) – 50,6 %
- дуже стрімкі (понад 30 градусів на південних і 35 градусів на північних схилах) – 4,6 %

Основними ґрунтоутворюючими породами в Карпатах і Прикарпатті є продукти вивітрювання глинистих сланців. За механічним складом серед них переважають середньо суглинисті і важко суглинисті утвори.

Ґрунти Карпат переважно щебеністі, мають малу потужність ґрунтового профілю, легко приводяться в рух і систематично піддаються змиву і зсуванню. На крутих схилах ґрунтовий покрив не складний, а на окремих ділянках у чергуванні з оголеними виступами материнських порід. Іноді ґрунти займають тільки тріщини в материнській породі, куди проникають корені деревних порід.

Ґрунти Прикарпаття переважно підзолисті, поверхнево-оглеєні, а також дерново-підзолисто-глеєві у комплексі з луговими опідзоленими.

Обстеження і карбування ґрунтів було виконано силами ґрунтово-лісотипологічних партій Українського лісовпорядного підприємства ВО «Укрдержліспроект» (1964 – 1966 р.р.). За результатами обстеження і картування в лісгоспі (тепер надлісництво) виділено шість основних типів ґрунтів.

Бурі гірсько-лісові ґрунти складають основні частину ґрунтового покриву надлісництва і займають 34516 га його площі. Зустрічаються на схилах різних експозицій з крутизною 10-40° в діапазоні висот 500 – 1400 м над рівнем моря.

Бурі лісові ґрунти – розповсюджені на території Надвірнянського, Пасічнянського, Бухтівецького лісництв на площі 13369 га. Сформувалися на розчленованих передгірських вододільних підвищеннях (350-500 м над рівнем моря) на давньоалювіальних і частково делювіальних відкладеннях.

Гірські лугові ґрунти – поширені вище межі лісів, в зоні субальпійських лук – полонин в діапазоні абсолютних висот 1150 – 1600 м над рівнем моря з крутизною схилів 25-45° і займають площу 1064 га.

Гірсько-підзолисті ґрунти – на елювіо-делювії ямненських пісковиків – поширені в усіх лісництвах, крім Надвірнянського на площі 4677 га. Приурочені до вершин гірських хребтів і при вершинних ділянок, схилів різних експозицій на висоті 900 – 1600 м над рівнем моря.

Дерново-підзолисті ґрунти – поширені на території Надвірнянського лісництва на площі 1087 га. Приурочені вони до вирівняних елементів рельєфу зі слабким дренажем і поверхневим стоком. Утворилися вони на делювіально-елювіальних відкладеннях під спільним впливом дернового і підзолистого процесів ґрунтоутворення, під змішаним хвойно-листяним лісом.

Дернові ґрунти – зустрічаються на території Бистрицького, Максимецького, Довжинецького, Річанського і Надвірнянського лісництв на площі 401 га. Приурочені вони до найбільш понижених елементів рельєфу уздовж гірських річок і потоків. Сформувалися за умов ерозійно-аккумулятивної діяльності, що не припиняється на перезволожених водою породах.

2. Результати оцінювання.

План лісоуправління по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна із яких – невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10-річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення – це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення

ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

2.1. Оцінка природних ресурсів і цінностей довкілля.

У межах Надвірнянського надлісництва здійснюється комплексне оцінювання природних ресурсів і цінностей довкілля відповідно до принципів 6 та 9 FSC®. Проводиться інвентаризація лісових насаджень, визначається їх породний склад, вікова структура, повнота, продуктивність та санітарний стан. Забезпечується ідентифікація біорізноманіття, включаючи рідкісні та зникаючі види, а також оселище, що підлягають охороні.

2.1.1. Поділ лісів на категорії.

Категорії лісів

Таблиця 2.1.1.1

Категорії лісів та виконувані ними функції	Площа за даними теперішнього лісовпорядкування	
	га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення		
Заповідні лісові урочища	888,7	2,0
Пам'ятки природи	325,3	0,7
Заказники	2187,2	4,9
Ліси наукового призначення, включаючи генетичні резервати	281,1	0,6
Разом по категорії лісу :	3682,3	8,2
Рекреаційно-оздоровчі ліси		
Лісопаркова частина лісів зелених зон	981,5	2,2
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	1421,5	3,2
Рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами зелених зон	68,4	0,1
Разом по категорії лісу :	2471,4	5,5
Захисні ліси		
Ліси протиерозійні	13590,1	30,3
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	2724,6	6,0
Разом по категорії лісу :	16314,7	36,3
Експлуатаційні ліси		
Експлуатаційні ліси	22452,6	50,0
Всього по лісогосподарському підприємству :	44921,0	100,0

Існуючий поділ лісів на категорії проведено згідно постанови КМ України № 733 від 16.04.2007 р. про «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».

Існуючий поділ площі лісів на категорії лісів відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування надлісництва.

2.1.2. Стан та динаміка земель лісогосподарського призначення.

Стан та динаміка земель лісогосподарського призначення характеризуються стабільною структурою земельного фонду. Зміни площ відбуваються переважно внаслідок проведення лісовпорядних робіт, уточнення меж, переведення лісових культур до вкритих лісовою рослинністю земель, здійснення рубок головного користування та заходів з лісовідновлення. Загалом динаміка земель свідчить про забезпечення безперервності ведення лісового господарства, збереження лісистості та відтворення лісових ресурсів.

2.1.3. Основні показники лісового фонду (за матеріалами останнього базового лісовпорядкування).

Поділ загальної площі лісового фонду за категоріями земель, їх динаміка за ревізійний період

Таблиця 2.1.3.1

Категорії земель	За даними л/в 1997 р.		За даними л/в 2009 р.		Зміни за минулий період	
	га	%	га	%	+ га	+ %
Площа земель лісового фонду постійного користування	44925,0	100,0	44921,0	100,0	-4,0	-
Лісові землі	43090,7	95,9	43218,6	96,2	+127,9	0,3
в тому числі:						
Вкриті лісовою рослинністю землі – разом	40838,8	90,9	41084,6	91,5	+245,8	0,6
із них: лісові культури	18989,2	42,3	18452,6	41,1	-536,6	2,8
– незімкнуті лісові культури	939,3	2,1	361,4	0,8	-577,9	61,5
– лісові розсадники, плантації	183,6	0,4	172,7	0,4	-10,9	5,9
Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – разом	768,2	1,7	1187,0	2,6	+418,8	54,5
в тому числі :						
– рідколісся	32,2	0,1	59,1	0,1	+26,9	83,5
– згарища, загиблі насадження	17,6	-	-	-	-17,6	100,0
– зруби	468,5	1,0	717,3	1,6	+248,8	53,1
– галявини, пустирі	249,9	0,6	410,6	0,9	+160,7	64,3
– лісові шляхи, просіки, протипожежні розриви	360,8	0,8	412,9	0,9	+52,1	14,4
Нелісові землі	1834,3	4,1	1702,4	3,8	-131,9	7,2
в тому числі :						
-рілля	15,4	-	5,4	-	-10,0	64,9
-сіножаті	206,9	0,5	146,2	0,3	-60,7	29,3
-пасовища	708,9	1,6	745,4	1,7	+36,5	5,1
-води	269,6	0,6	258,8	0,6	-10,8	4,0
-болота	12,5	-	15,0	-	+2,5	20,0
-садиби, споруди	78,9	0,2	59,2	0,1	-19,7	25,0
-траси	122,4	0,3	134,3	0,3	+11,9	9,7
- інші нелісові землі	419,7	0,9	338,1	0,8	-81,6	19,4
Усього лісів 1 і 2 груп :						
	44925,0	100,0	44921,0	100,0	-4,0	-
Ліси I групи – разом :						
	20722,0	46,2	22468,4	50,1	+1746,4	8,4

Категорії земель	За даними л/в 1997 р.		За даними л/в 2009 р.		Зміни за минулий період	
	га	%	га	%	+ га	+ %
в тому числі :						
Смуги лісів вздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	2328,0	5,2	2724,6	6,1	+396,6	17,0
Смуги лісів, що захищають нерестовища цінних промислових риб	506,0	1,1	-	-	-506,0	100,0
Ліси протиерозійні	12969,0	28,9	13590,1	30,3	+621,1	4,8
Ліси приполонинні	644,0	1,4	-	-	-644,0	100,0
Захисні смуги лісів вздовж залізниць, автомобільних доріг державного значення	68,0	0,2	-	-	-68,0	100,0
Особливо цінні лісові масиви	-	-	281,1	0,6	+281,1	
Ліси зелених зон навколо населених пунктів і промислових підприємств	3011,0	6,7	2471,4	5,5	-539,6	17,9
із них: Лісопаркові частини зелених зон	1250,0	2,8	981,5	2,2	-268,5	21,5
Пам'ятки природи, заповідні лісові урочища	492,0	1,1	3401,2	7,6	+2909,2	591,3
Субальпійські деревні та чагарникові угруповання	704,0	1,6	-	-	-704,0	100,0
Ліси 2 групи	24203,0	53,8	22452,6	49,9	-1750,4	7,2

Основні показники лісового фонду наведено у таблиці, яка відображає розподіл загальної площі лісового фонду за категоріями земель та їх динаміку за ревізійний період. Аналіз цих показників дає можливість оцінити зміни у структурі земель лісового фонду, простежити тенденції їх використання та відтворення, а також визначити вплив господарської діяльності й природних процесів на співвідношення окремих категорій земель. Отримані дані є основою для планування заходів із ведення лісового господарства та забезпечення сталого управління лісовими ресурсами.

2.1.4. Цілі ведення лісового господарства.

Першочергові цілі і завдання ведення лісового господарства повинні містити наступні вимоги:

- використання лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- розроблення заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з нахилом на багатоцільове використання лісових ресурсів;

- проведення заходів щодо вирішення лісівничо-екологічних питань в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури підприємства, підтримання лісистості території на науково обґрунтованому оптимальному рівні;
- сприяння розширенню природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку гірського туризму та ефективного використання рекреаційних об'єктів;
- впровадження сучасних – новітніх, енергозберігаючих технологій організаційних форм господарювання, сприяння покращенню лісівничо-економічних показників діяльності підприємства;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формуванні лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і завдань оцінюється через кількісні та якісні показники. На сьогодні, це далеко не повний перелік завдань господарювання, однак це основні планові завдання, які необхідно дотримуватись з погляду перспектив ведення лісового господарства.

2.1.5. Природно-заповідний фонд.

На території Надвірнянського надлісництва розташовані об'єкти природно-заповідного фонду різних категорій, які мають важливе природоохоронне, наукове, рекреаційне та еколого-освітнє значення. Їх функціонування спрямоване на збереження цінних природних комплексів, біорізноманіття, рідкісних видів флори і фауни, а також унікальних ландшафтів. Ведення лісового господарства в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється з дотриманням вимог природоохоронного законодавства та встановлених режимів охорони. Перелік природно-заповідних об'єктів, їх категорії та площі наведено в таблиці 2.1.5.1.

Відомість природно-заповідних об'єктів по Надвірнянському надлісництві
Таблиця 2.1.5.1

№ п/п	Лісництво	Назва природно-заповідного об'єкту	№ кварталу	№ ділянки	Площа га.
1	2	3	4	5	6
Заказники загальнодержавного значення					
1	Бистрицьке	Дендрологічний парк загальнодержавного значення "Високогірний"	62	Всі	124,0
2	Бистрицьке	Ботанічний заказник загальнодержавного значення "Товпишківський"	36,39, 53,57	Всі	424,0

3	Зеленське	Лісовий заказник загальнодержавного значення “Бредулецький”	5	Всі	106,0
4	Річанське	Комплексна пам’ятка загальнодержавного значення урочище “Верхнє Озерище”	20 23 24	20-29 28-30 1	33,1 7,0 8,0
<i>Всього:</i>					<i>48,1</i>
Разом:					702,1
Лісові заказники місцевого значення					
1	Надвірнянське	Лісовий заказник місцевого значення “Страгора”	46-51,	Всі	840,0
2	Надвірнянське	Лісовий заказник місцевого значення “Красна”	30-37	Всі	510,0
3	Надвірнянське	Лісовий заказник місцевого значення “Потоки”	2 3 5 6	1-23 1-14 1-4;9-10; 4,6-8;10-16	75,0 46,0 14,0 19,2
<i>Всього:</i>					<i>154,2</i>
Разом:					1504,2
Ботанічні заказники місцевого значення					
1	Річанське	БЗ місцевого значення “Річанський”	20	15,17	48,0
Комплексні пам’ятки природи місцевого значення					
1	Довжинецьке	КПП місцевого значення “Озінна”	24	1	0,7
2	Довжинецьке	КПП місцевого значення “Скалки”	1	20,23	2,2
3	Зеленське	КПП місцевого значення “Під скелями”	30	2	0,5
Разом:					3,4
Геологічні пам’ятки природи місцевого значення					
1	Надвірнянське	Геологічна пам’ятка природи місцевого значення “Надвірнянські скелі”	6	9	5,3
2	Бухтівецьке	Геологічна пам’ятка природи місцевого значення “Мальовнича скеля”	65	2	0,5
Разом:					5,8
Гідрологічні пам’ятки природи місцевого значення					
1	Бухтівецьке	Гідрологічна пам’ятка природи місцевого значення “Водоспад Бухтівець”	33	8	0,5
2	Довбушанське	Гідрологічна пам’ятка природи місцевого значення “Водоспад на річці Зелениця”	39	1	0,5
3	Зеленське	Гідрологічна пам’ятка природи місцевого значення «Кудринецький водоспад»	46	3	0,3
Разом:					1,3
Ботанічні пам’ятки природи місцевого значення					
1	Надвірнянське	БПП “Потоки”	6	5	0,5
2	Надвірнянське	БПП “Буковинка”	14	32-34	2,0

3	Пасічнянське	БПП “Еталон насадження”	64	21,22	26,0
4	Зеленське	БПП “Прилуки”	4	20	5,0
5	Зеленське	БПП “Черник”	20	31-34	3,2
6	Довбушанське	БПП “Довбушанський праліс”	15	9,18,35	4,7
7	Довбушанське	БПП “Еталон насадження”	22	8	10,0
8	Довбушанське	БПП “Еталон насадження”	23	8	7,5
9	Довбушанське	БПП “Еталон насадження”	36	4,5	11,2
10	Довбушанське	БПП “Еталон насадження”	36	6	5,5
11	Максимецьке	БПП “Еталон насадження”	13	3	3,8
12	Максимецьке	БПП “Еталон насадження”	21	1	4,5
13	Максимецьке	БПП “Плюсове насадження”	21	7	2,6
14	Максимецьке	БПП “Еталон насадження”	23	10	2,0
15	Максимецьке	БПП “Еталон насадження”	23	13	4,0
16	Максимецьке	БПП “Еталон насадження”	31	10	3,1
17	Максимецьке	БПП “Плюсове насадження”	32	11	7,3
18	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	13	5	5,4
19	Бистрицьке	БПП “Плюсове насадження”	17	7,17	22,0
20	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	20	12	4,4
21	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	21	4	7,5
22	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	21	7	0,8
23	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	23	13	14,0
24	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	25	4	7,0
25	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	68	1	5,2
26	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	69	11	1,9
27	Бистрицьке	БПП “Ділянка лісу природного походження”	69	10	14,0
28	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	72	7	5,0
29	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	72	14	4,4
30	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	75	8	2,9
31	Бистрицьке	БПП “Еталон насадження”	75	11	4,5
32	Річанське	БПП “Еталон насадження”	2	5	2,3
33	Річанське	БПП “Еталон насадження”	2	19	1,2
34	Річанське	БПП “Еталон насадження”	2	20	2,1
35	Річанське	БПП “Еталон насадження”	2	28	6,3
36	Річанське	БПП “Еталон насадження”	2	29	5,7
37	Річанське	БПП “Еталон насадження”	7	32	2,5
38	Річанське	БПП “Еталон насадження”	19	1	4,7
39	Річанське	БПП “Еталон насадження”	24	19	11,0
40	Річанське	БПП “Журавлина”	30	7	2,0
41	Річанське	БПП “Еталон насадження”	36	12	1,4
42	Річанське	БПП “Еталон насадження”	44	23	2,0
43	Річанське	БПП “Еталон насадження”	48	16	2,2
44	Довжинецьке	БПП “Еталон насадження”	1	12	2,7
45	Довжинецьке	БПП “Еталон насадження”	4	22,29	5,7
46	Довжинецьке	БПП “Еталон насадження”	62	15	1,8
47	Довжинецьке	БПП “Еталон насадження”	62	14	5,5
48	Довжинецьке	БПП “Еталон насадження”	67	20	6,0
Разом:					267,0
Заповідні урочища					
1	Надвірнянське	Заповідне урочище “Букове”	5 6	5-8 1,2	31,0 21,0
2	Надвірнянське	Заповідне урочище “Городище”	7	7-10;14-17	24,9

3	Зеленське	Заповідне урочище “Дошанка”	15	26,34,41 -49	29,0
4	Зеленське	Заповідне урочище “Глибокий”	29 30	9,18,19 1,19	27,0
5	Зеленське	Заповідне урочище “Розсіч”	22	18-25	26,0
6	Зеленське	Заповідне урочище “Явороватий”	35	14,24	19,5
7	Зеленське	Заповідне урочище “Сітний”	40	2	5,7
8	Зеленське	Заповідне урочище “Вишній кедринець”	44	7	8,7
9	Довбушанське	Заповідне урочище “Фарфаянка”	15	12,13,21, 24 28	8,2
10	Довбушанське	Заповідне урочище “Ельми”	27	17,25	9,8
11	Довбушанське	Заповідне урочище “Комарник”	10	2,4,6,27, 28	33,7
12	Максимецьке	Заповідне урочище “Максимець”	31	12	8,0
13	Бистрицьке	Заповідне урочище “Окопи”	12	2	14,0
14	Бистрицьке	Заповідне урочище “Рогози”	67	1,4,9- 11,17	43,3
15	Бистрицьке	Заповідне урочище “Товстий”	26	5-11	45,5
16	Бистрицьке	Заповідне урочище “Салатрук”	42,44,46	Всі	204,0
17	Бистрицьке	Заповідне урочище “Тавпищівка”	56	1,3,4,7,8, 11,13,18, 20-23	33,1
18	Бистрицьке	Заповідне урочище “Рафайловець”	58	Всі	138,0
19	Бистрицьке	Заповідне урочище “Рогози”	68 69	12-13 3	43,8
20	Річанське	Заповідне урочище “Гропинець”	21, 20	4,9,10,11 ,14,17,18 ,19,28 8	50,3
21	Річанське	Заповідне урочище “Братковець”	37 51	10,11,21, 1 3- 9,14,19	27,2
22	Довжинецьке	Заповідне урочище “Полянський”	16	7	30,0
23	Довжинецьке	Заповідне урочище “Вовули”	26	15	7,0
Разом:					888,7
Ландшафтні заказники місцевого значення					
1	Довбушанське	Ландшафтний заказник « Фарфаянка»	20 21	4 10	32,0 26,0
<i>Всього:</i>					<i>58,0</i>
2	Бистрицьке	Ландшафтний заказник «Негрова»	1	1	47,0
Разом:					105,0
Разом по лісгоспу: 89 об’єктів ПЗФ пл. 3525,5 га					

2.1.6. Рідкісні види флори та фауни.

У надлісництві застосовуються ключові заходи по збереженню рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, а саме:

- встановлене місцеоселення рідкісних видів флори та фауни заносити до матеріалів лісовпорядкування;
- проводити щорічний моніторинг по виявленню, ідентифікації, охоронних заходів за рідкісними видами флори і фауни, та рослинних угруповань;
- скласти план заходів (програму) щодо виявлення червонокнижних видів та рослинних угруповань, їх охорону і моніторинг на території надлісництва; при плануванні та виконанні будь-яких лісогоподарських заходів враховувати наявність рідкісних і зникаючих видів флори і фауни та рослинних угруповань з метою їх збереження та примноження;
- при складанні технологічних карт на виконання лісогоподарських заходів вказувати місце перебування рідкісних видів флори і фауни або рослинних угруповань, щоб при проведенні заходу не порушити природний режим їх існування. В розділ технологічної карти, де описано природоохоронні вимоги, робити відповідний запис про заходи, які необхідно вживати для охорони таких видів або рослинних угруповань.

Види тварин та рослин, які занесені до Червоної книги України, на території Надвірнянського надлісництва

Табл. 2.1.6.1.

№ з/п	Вид	Лісництво,
1.	<i>Cordulegaster Bidentata</i> Кондулегастер двозубчастий	Довбушанське
2.	<i>Anax itnperator</i> Дозорець-імператор	Довбушанське
3.	<i>Rosalia alpina</i> Вусач-розалія альпійська	Максимецьке
4.	<i>Aromia moschata</i> Вусач пахучий	Довбушанське
5.	<i>Quedius Transsylvanicus</i> Кведій карпатський	Бистрицьке, Річанське, Довжинецьке, Максимецьке, Довбушанське, Надвірнянське
6.	<i>Apatura iris</i> Мінливець великий	Бистрицьке, Зеленське, Довбушанське; Надвірнянське
7.	<i>Catocala Fraxini</i> Стрічкарка блакитна	Зеленське, Довбушанське
8.	<i>Euchalcia Variabilis</i> Евхальція різнобарвна	Річанське
9.	<i>Callitnotpha Dominula</i> Ведмедиця-господиня	Бистрицьке, Річанське
10.	<i>Ichthyosaura Alpestris</i> Тритон гірський альпійський	Бистрицьке, Довбушанське, Надвірнянське, Максимецьке
11.	<i>Lissotriton</i>	Бистрицьке, Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське, Максимецьке

	<i>Montandoni</i> Тритон карпатський	
12.	<i>Salamandra</i> <i>Salamandra</i> Саламандра плямиста вогняна	Бистрицьке, Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське, Максимецьке
13.	<i>Bombiita</i> <i>variegata</i> Кумка жовточерева	Бистрицьке, Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське, Максимецьке
14.	<i>Rana dalmatina</i> Жаба прудка	Довбушанське,
15.	<i>Zamenis</i> <i>Lougissimus</i> Полоз лісовий	Довбушанське
16.	<i>Ciconia nigra</i> Лелека чорний	Довбушанське
17.	<i>Tetrao urogallus</i> Глушець білодзьобий	Річанське
18.	<i>Bubo bubo</i> Пугач звичайний	Довжинецьке
19.	<i>Picus viridis</i> Дятел зелений	Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське, Максимецьке
20.	<i>Ursus arctos</i> Ведмідь бурий	Річанське
21.	<i>Felis sylvestris</i> Кіт лісовий	Бистрицьке, Річанське
22.	<i>Lynx lynx</i> Рись євразійська	Бистрицьке
23.	<i>Pinus cembra</i> Сосна кедрова європейська	Бистрицьке
24.	<i>Allium ursinum</i> Цибуля ведмежа	Бистрицьке, Річанське, Довжинецьке, Максимецьке, Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське
25.	<i>Galanthus nivalis</i> Підсніжник звичайний	Бистрицьке, Річанське, Довжинецьке, Максимецьке, Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське
26.	<i>Leucojum</i> <i>Vernum</i> Білоцвіт весняний	Бистрицьке, Річанське, Довжинецьке, Максимецьке, Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське
27.	<i>Colchicum</i> <i>Autumnale</i> Пізньоцвіт осінній	Бистрицьке, Річанське, Довжинецьке, Максимецьке, Зеленське, Довбушанське, Надвірнянське
28.	<i>Gladiolus</i> <i>Imbricatus</i> Косарика черепасти	Бистрицьке

2.2. Оцінка соціальних, економічних і культурних ресурсів і умов.

Оцінка соціальних, економічних і культурних ресурсів та умов здійснюється з метою забезпечення збалансованого ведення лісового господарства з урахуванням інтересів місцевих громад, працівників, інших заінтересованих сторін та вимог чинного законодавства. Під час оцінки враховуються соціально-економічне значення лісів, їх роль у забезпеченні населення робочими місцями, лісовими ресурсами та екосистемними послугами, а також наявність об'єктів історичної, культурної, духовної та рекреаційної цінності. Результати оцінки використовуються для планування лісгосподарських заходів, мінімізації можливих негативних впливів

господарської діяльності та забезпечення збереження соціальних і культурних цінностей території.

2.2.1. Соціальні умови.

Надвірнянське надлісництво є одним із важливих роботодавців регіону та забезпечує зайнятість населення, створює економічні передумови для розвитку територіальних громад, сплачує податки та бере участь у вирішенні питань місцевого значення. Ведення лісового господарства здійснюється з урахуванням соціальної відповідальності перед працівниками, місцевим населенням та іншими заінтересованими сторонами.

Трудові відносини регулюються законодавством України, колективним договором та внутрішніми нормативними документами підприємства. Працівникам гарантуються рівні можливості при працевлаштуванні та виконанні трудових обов'язків, недопущення дискримінації, примусової чи дитячої праці, свобода об'єднання та право на ведення колективних переговорів. Забезпечуються своєчасна виплата заробітної плати, соціальне страхування, оплачувані відпустки та інші гарантії, передбачені законодавством.

Особлива увага приділяється створенню безпечних умов праці. Працівники забезпечуються засобами індивідуального захисту, проходять навчання, інструктажі, перевірку знань з питань охорони праці та, за необхідності, медичні огляди. На підприємстві здійснюється оцінка виробничих ризиків, впроваджуються заходи щодо запобігання виробничому травматизму та професійним захворюванням.

Підприємство сприяє професійному розвитку працівників шляхом організації навчання, підвищення кваліфікації та розвитку професійних компетентностей. Важливою складовою діяльності є взаємодія з територіальними громадами, землекористувачами, громадськими організаціями та іншими заінтересованими сторонами. Зауваження, пропозиції та скарги приймаються і розглядаються відповідно до встановлених процедур, а їх результати враховуються під час планування та здійснення лісгосподарських заходів.

Загалом соціальні умови в Надвірнянському надлісництві забезпечують можливість ведення лісового господарства відповідно до принципів сталого розвитку, вимог законодавства України та міжнародних стандартів лісової сертифікації.

2.2.2. Економічні умови.

Економічні умови ведення лісового господарства в Надвірнянському надлісництві визначаються необхідністю забезпечення економічної ефективності діяльності при одночасному дотриманні екологічних та соціальних принципів сталого лісоуправління. Основу економічної діяльності становлять заготівля та реалізація деревини, здійснення заходів з відтворення лісів, охорони і захисту лісових насаджень, а також використання інших ресурсів і корисних властивостей лісу відповідно до вимог законодавства.

Надвірнянське надлісництво забезпечує надходження коштів до бюджетів різних рівнів у вигляді податків, рентної плати та інших обов'язкових платежів, сприяє розвитку місцевої економіки шляхом створення робочих місць, залучення підрядних організацій, закупівлі товарів і послуг, а також забезпечення населення та суб'єктів господарювання лісовою продукцією.

Планування господарської діяльності здійснюється на основі матеріалів лісовпорядкування, результатів моніторингу стану лісів, вимог природоохоронного законодавства та принципів невиснажливого використання лісових ресурсів. При цьому економічні рішення приймаються з урахуванням необхідності збереження продуктивності лісів, підтримання їх екологічних функцій та забезпечення довгострокової економічної стабільності підприємства.

Важливим напрямом діяльності є підвищення ефективності використання лісових ресурсів, оптимізація виробничих процесів, впровадження сучасних технологій та раціональне використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів. Це сприяє забезпеченню фінансової стійкості підприємства та створює передумови для безперервного ведення лісового господарства відповідно до вимог національного законодавства та стандартів FSC.

2.2.3. Культурні цінності.

Під час ведення лісового господарства Надвірнянське надлісництво приділяє увагу виявленню, збереженню та врахуванню культурних цінностей, які можуть бути розташовані на території діяльності. Оцінка культурних цінностей здійснюється шляхом аналізу наявної інформації, консультацій із заінтересованими сторонами, органами місцевого самоврядування та, за потреби, спеціалізованими установами. Отримані відомості враховуються під час планування та проведення лісогосподарських заходів.

У разі надходження інформації про наявність об'єктів або місць, що мають історичне, культурне, духовне чи інше значення для місцевих громад, підприємство забезпечує їх додаткове обстеження, оцінку можливих ризиків та вживає необхідних заходів для їх збереження. За потреби до планів господарської діяльності вносяться відповідні обмеження або коригування з метою недопущення негативного впливу на такі об'єкти.

2.3. Основні соціальні ризики і ризики для довкілля.

Оцінка основних соціальних ризиків і ризиків для довкілля є складовою системи планування та ведення лісового господарства. Її метою є своєчасне виявлення потенційних негативних впливів господарської діяльності, визначення заходів щодо їх попередження, мінімізації або усунення, а також забезпечення дотримання вимог законодавства України та принципів сталого лісоуправління. Основні ризики, їх характеристика та заходи управління наведені у наступних підрозділах.

2.3.1. Довкілля.

Ведення лісового господарства пов'язане з низкою потенційних ризиків для довкілля, які можуть виникати як у процесі здійснення господарської діяльності, так і внаслідок впливу природних чинників. До таких ризиків належать погіршення стану ґрунтів, водних об'єктів, лісових екосистем, біорізноманіття, пошкодження оселищ рідкісних видів, виникнення лісових пожеж, поширення шкідників і хвороб лісу, негативний вплив змін клімату та інших несприятливих природних явищ.

З метою запобігання або мінімізації негативного впливу на довкілля Надвірнянське надлісництво здійснює систематичну оцінку екологічних ризиків під час планування та проведення лісогосподарських заходів. Оцінка базується на матеріалах лісовпорядкування, результатах моніторингу, вимогах природоохоронного законодавства, стандартах FSC, а також враховує особливості природних умов території. За результатами оцінки визначаються заходи щодо попередження, мінімізації або усунення негативних впливів, а також здійснюється моніторинг їх ефективності.

2.3.2. Соціальні.

Ведення лісового господарства може супроводжуватися соціальними ризиками, які стосуються працівників підприємства, місцевих громад, землекористувачів, відвідувачів лісів та інших заінтересованих сторін. Такі ризики можуть бути пов'язані з безпекою праці, виникненням виробничого травматизму, обмеженням доступу до лісових ресурсів, можливими конфліктами інтересів, недостатнім інформуванням населення, а також іншими факторами, що можуть впливати на права, законні інтереси та добробут людей.

З метою своєчасного виявлення та мінімізації соціальних ризиків Надвірнянське надлісництво здійснює їх систематичну оцінку, враховуючи вимоги законодавства України, принципів і критеріїв FSC, результати взаємодії із заінтересованими сторонами, звернення громадян, а також досвід ведення господарської діяльності. За результатами оцінки визначаються профілактичні та коригувальні заходи, спрямовані на забезпечення безпечних умов праці, дотримання прав працівників, розвиток конструктивної співпраці з місцевими громадами та недопущення виникнення соціальних конфліктів.

2.4. Підтримання та / або посилення послуг екосистем.

Ліси Надвірнянського надлісництва виконують важливі екологічні, економічні та соціальні функції, забезпечуючи широкий спектр екосистемних послуг, зокрема збереження біорізноманіття, регулювання водного режиму, захист ґрунтів, депонування вуглецю, рекреаційні та ресурсозабезпечувальні функції. Ведення лісового господарства здійснюється з урахуванням необхідності підтримання цих функцій відповідно до принципів сталого лісоуправління.

Станом на дату затвердження Плану лісоуправління задекларовані екосистемні послуги відповідно до вимог FSC у Надвірнянському надлісництві відсутні.

2.5. Рівень забруднення одиниці господарювання радіонуклідами.

Рівень забруднення території Надвірнянського надлісництва радіонуклідами враховується під час планування та ведення лісового господарства відповідно до вимог законодавства України. За наявними матеріалами лісовпорядкування та іншими офіційними даними територія надлісництва не віднесена до зон радіоактивного забруднення, на яких встановлюються спеціальні обмеження щодо ведення лісового господарства та використання лісових ресурсів.

У разі надходження нової офіційної інформації або зміни нормативних вимог оцінка радіаційного стану території та порядок ведення господарської діяльності підлягають перегляду відповідно до чинного законодавства.

3. Програми та види діяльності.

У цьому розділі наведено основні програми та види діяльності Надвірнянського надлісництва, зокрема у сфері лісовідновлення, охорони і захисту лісів, використання лісових ресурсів, збереження біорізноманіття, охорони праці, моніторингу, взаємодії із заінтересованими сторонами та інших напрямів, пов'язаних із веденням лісового господарства. Визначені програми є інструментом реалізації цілей Плану лісоуправління та забезпечують комплексний підхід до сталого управління лісовими ресурсами.

3.1. Програма забезпечення прав працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності.

У Надвірнянському надлісництві працює 279 працівників, з них 62 жінки. Кадрова політика підприємства спрямована на забезпечення рівних прав і можливостей для всіх працівників, створення безпечних та здорових умов праці, дотримання вимог законодавства України у сфері трудових відносин, охорони праці та гендерної рівності.

Метою Програми є забезпечення належного рівня дотримання трудових прав працівників, створення безпечних і здорових умов праці, підтримання належного рівня виробничої гігієни, запобігання виробничому травматизму та професійним захворюванням, а також недопущення будь-яких проявів дискримінації під час прийняття на роботу, оплати праці, професійного розвитку та просування по службі.

Програма реалізується відповідно до вимог законодавства України, колективного договору, внутрішніх нормативних документів підприємства та принципів і критеріїв FSC. Основними напрямками її реалізації є забезпечення належних умов праці, проведення навчання та інструктажів з охорони праці, забезпечення працівників засобами індивідуального захисту, проведення медичних оглядів, оцінка виробничих ризиків, профілактика виробничого травматизму, забезпечення рівних можливостей для жінок і чоловіків, свободи об'єднання працівників, права на колективні переговори та функціонування механізму подання і розгляду звернень та скарг.

Контроль за виконанням Програми здійснюється шляхом проведення внутрішнього контролю, аналізу стану охорони праці, розгляду звернень

працівників та періодичного перегляду заходів з урахуванням результатів моніторингу, змін законодавства та вимог системи лісової сертифікації FSC.

3.2. Програма взаємодії з громадами та сприяння місцевому економічному і соціальному розвитку.

Метою програми є забезпечення відкритої, прозорої та ефективної взаємодії Надвірнянського надлісництва з територіальними громадами, органами місцевого самоврядування, державними установами, громадськими організаціями, суб'єктами господарювання, місцевим населенням та іншими заінтересованими сторонами, а також сприяння місцевому економічному і соціальному розвитку.

Надвірнянське надлісництво здійснює господарську діяльність на території Полянницької, Пасічнянської та Надвірнянської територіальних громад Івано-Франківської області. Підприємство розташоване за адресою: Івано-Франківська область, місто Надвірна, вулиця Соборна, 163. Адреса електронної пошти: nadvirnyanske.lg@e-forest.gov.ua. Графіка роботи: понеділок – п'ятниця з 08-00 до 17-00, обідня перерва з 12-00 до 13-00.

Під заінтересованими сторонами розуміються фізичні та юридичні особи, органи державної влади та місцевого самоврядування, громадські організації, суб'єкти господарювання, землекористувачі, місцеві жителі та інші особи, права, законні інтереси або діяльність яких можуть бути пов'язані з веденням лісового господарства чи зазнавати впливу від діяльності підприємства. Актуальний перелік заінтересованих сторін ведеться окремим документом, періодично переглядається та актуалізується відповідно до вимог системи лісової сертифікації FSC.

Взаємодія із заінтересованими сторонами здійснюється шляхом проведення консультацій, робочих зустрічей, громадських обговорень, інформаційних заходів, листування, розгляду звернень, запитів, пропозицій і скарг, а також оприлюднення інформації про діяльність підприємства через доступні засоби комунікації. Отримані пропозиції та зауваження враховуються під час планування лісогосподарських заходів, оцінки ризиків, визначення природоохоронних заходів та прийняття управлінських рішень.

Надвірнянське надлісництво сприяє місцевому економічному та соціальному розвитку шляхом створення робочих місць, забезпечення офіційної зайнятості населення, сплати податків і зборів до бюджетів усіх рівнів, залучення місцевих підприємств до виконання робіт і надання послуг, забезпечення населення лісовою продукцією відповідно до законодавства, а також участі у спільних заходах із територіальними громадами, спрямованих на охорону, збереження та раціональне використання лісових ресурсів.

Ефективність реалізації Програми оцінюється шляхом аналізу результатів взаємодії із заінтересованими сторонами, розгляду звернень і пропозицій, виконання запланованих заходів та періодичного перегляду Програми з урахуванням вимог законодавства України, принципів і критеріїв FSC та потреб місцевих громад.

3.3. Залучення зацікавлених сторін та вирішення спорів і скарг.

Залучення зацікавлених сторін є невід'ємною складовою системи сталого лісоуправління та здійснюється з метою забезпечення відкритості, прозорості й урахування пропозицій, зауважень і рекомендацій щодо діяльності Надвірнянського надлісництва. Підприємство забезпечує можливість участі зацікавлених сторін у консультаціях, обговоренні запланованих заходів та отриманні інформації про ведення лісового господарства. Для врегулювання спірних питань і розгляду скарг функціонує відповідний механізм їх приймання, реєстрації, розгляду та прийняття рішень, що забезпечує своєчасний, об'єктивний і неупереджений розгляд звернень відповідно до вимог законодавства України та принципів і критеріїв FSC.

3.3.1. Права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чий інтереси зачеплено.

Надвірнянське надлісництво визнає та поважає права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чий законні права та інтереси можуть бути зачеплені внаслідок ведення лісового господарства. Підприємство забезпечує рівний доступ до інформації про свою діяльність, можливість участі у консультаціях, подання пропозицій, зауважень, звернень і скарг, а також право на своєчасний, об'єктивний та неупереджений їх розгляд.

Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів враховуються права місцевих громад на законне використання лісових ресурсів, доступ до інформації, участь у процесі прийняття рішень у випадках, передбачених законодавством України та вимогами FSC, а також інші законні права й інтереси, які можуть бути пов'язані з діяльністю підприємства.

У разі виникнення спорів або розбіжностей Надвірнянське надлісництво забезпечує можливість їх врегулювання шляхом відкритого діалогу, консультацій та застосування визначених процедур розгляду звернень і скарг. Підприємство гарантує відсутність дискримінації або будь-яких негативних наслідків для осіб, які добросовісно подають звернення чи повідомляють про можливі порушення.

3.3.2. Реалізація прав зацікавлених сторін та / або сторін, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності забезпечується шляхом надання можливості отримувати інформацію про діяльність Надвірнянського надлісництва, брати участь у консультаціях, подавати пропозиції, зауваження, заяви, клопотання, запити, звернення та скарги, а також отримувати відповіді на них у порядку та строки, визначені законодавством України.

Звернення можуть подаватися у письмовій або електронній формі, особисто, поштовим зв'язком, засобами електронної пошти, через офіційний вебсайт підприємства (за наявності відповідного функціоналу), а також під час

особистого прийому громадян, консультацій чи робочих зустрічей із подальшим їх документальним оформленням.

Письмове звернення складається у довільній формі та повинно містити прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) заявника, місце проживання або іншу адресу для листування, виклад суті порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, дату складання та особистий підпис заявника. Електронне звернення повинно містити відомості, передбачені Законом України «Про звернення громадян», та адресу електронної пошти або інші засоби зв'язку для надання відповіді.

Розгляд звернень здійснюється відповідно до Законів України «Про звернення громадян» та «Про доступ до публічної інформації» (у разі надходження відповідного запиту). Звернення, які не потребують додаткового вивчення, розглядаються невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти календарних днів з дня їх надходження. Загальний строк розгляду звернення не перевищує тридцяти календарних днів, а у виняткових випадках може бути продовжений до сорока п'яти календарних днів із обов'язковим повідомленням заявника.

Усі звернення, пропозиції, зауваження та скарги підлягають обов'язковій реєстрації, об'єктивному, всебічному та неупередженому розгляду із забезпеченням конфіденційності персональних даних заявників відповідно до вимог законодавства України. У разі виникнення спорів підприємство надає перевагу їх врегулюванню шляхом проведення консультацій, переговорів та пошуку взаємоприйнятних рішень.

3.4. Забезпечення участі зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено.

Забезпечення участі зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено, здійснюється з метою створення рівних можливостей для їх залучення до питань, пов'язаних із веденням лісового господарства. Надвірнянське надлісництво враховує, що різні групи сторін можуть мати різний рівень доступу до інформації, різні інтереси, потреби та можливості участі в консультаціях. Тому під час організації взаємодії застосовуються доступні форми інформування, консультацій і зворотного зв'язку, спрямовані на забезпечення представлення позицій усіх відповідних сторін.

3.4.1. Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін.

Надвірнянське надлісництво забезпечує рівні можливості для участі у консультаціях та прийнятті управлінських рішень усім зацікавленим сторонам і сторонам, чий інтереси зачеплено. Під час організації взаємодії не допускається будь-яка дискримінація за ознаками статі, віку, раси, національності, громадянства, мови, релігійних чи інших переконань, інвалідності, соціального походження або іншими ознаками. Для забезпечення рівного представництва підприємство застосовує різні форми інформування та консультацій, враховує інтереси різних груп сторін і створює умови для подання ними пропозицій,

зауважень та участі в обговоренні питань, пов'язаних із веденням лісового господарства.

3.4.2. Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод.

Усі зустрічі, консультації, громадські обговорення та інші заходи, що проводяться із зацікавленими сторонами та сторонами, чий інтерес зачеплено, документуються шляхом оформлення протоколів, актів, службових записок або інших документів відповідно до внутрішніх процедур підприємства. У документах фіксуються дата і місце проведення заходу, склад учасників, перелік розглянутих питань, висловлені пропозиції та зауваження, прийняті рішення, досягнуті домовленості, а також, за потреби, відповідальні особи та строки виконання визначених заходів.

3.4.3. Врахування результатів проведених зустрічей.

За результатами проведених зустрічей, консультацій, громадських обговорень та інших форм взаємодії Надвірнянське надлісництво здійснює аналіз отриманих пропозицій, зауважень, рекомендацій та досягнутих домовленостей. Кожна пропозиція розглядається з урахуванням вимог законодавства України, принципів сталого лісоуправління, екологічних, соціальних та економічних наслідків її реалізації.

У разі прийняття відповідних рішень визначаються необхідні заходи, відповідальні особи та строки їх виконання. Якщо окремі пропозиції не можуть бути враховані, заінтересованим сторонам, за потреби, надаються обґрунтовані пояснення причин такого рішення.

3.4.4. Інформування учасників консультацій про їх результати.

Після завершення консультацій, зустрічей, громадських обговорень та інших заходів Надвірнянське надлісництво забезпечує інформування їх учасників про прийняті рішення, досягнуті домовленості та заплановані заходи. Інформація доводиться до відома учасників у спосіб, що відповідає формату проведених консультацій (листом, електронною поштою, шляхом надання копії протоколу, витягу з рішення або іншим погодженим способом), у розумні строки після завершення опрацювання отриманих пропозицій.

3.4.5. Оприлюднення результатів консультацій для зацікавлених сторін.

Надвірнянське надлісництво забезпечує інформування зацікавлених сторін про результати проведених консультацій, якщо такі результати становлять суспільний інтерес або стосуються їхніх прав та законних інтересів. Інформація може оприлюднюватися через засоби електронного зв'язку, інформаційні листи, офіційне листування, під час робочих зустрічей або іншим доступним способом з урахуванням вимог законодавства щодо захисту інформації та персональних даних.

4. Планування господарської діяльності.

Планування лісогосподарської діяльності Надвірнянського надлісництва здійснюється на основі матеріалів лісовпорядкування, вимог законодавства України, принципів сталого ведення лісового господарства та екологічних, економічних і соціальних цілей підприємства. Заплановані заходи спрямовані на забезпечення невиснажливого використання лісових ресурсів, збереження біорізноманіття, підтримання захисних, природоохоронних і соціальних функцій лісів, їх відтворення та підвищення продуктивності насаджень.

До основних напрямів діяльності належать проведення рубок головного користування, заходів із формування та оздоровлення лісів, лісовідновлення, лісорозведення, охорона і захист лісів, заготівля другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань, а також інші заходи, передбачені матеріалами лісовпорядкування та чинним законодавством.

4.1. Рубки головного користування.

Рубки головного користування є одним із основних видів лісогосподарської діяльності Надвірнянського надлісництва та здійснюються з метою раціонального використання стиглих і перестійних деревостанів, забезпечення безперервності та невиснажливості лісокористування, своєчасного відтворення лісів і підтримання їх продуктивності. Планування обсягів рубок головного користування здійснюється відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування, затвердженої розрахункової лісосіки та вимог чинного законодавства України.

Основні показники рубок головного користування наведені в таблиці 4.1.1.

Щорічна затверджена розрахункова лісосіка

Табл. 4.1.1.

Показники	Усього	В т.ч. по господарствах :			
		хвойне		твердо- листяне	м'яко- листяне
		ЯЛЕ	ЯЦБ	БКЛ	БП
Щорічна розрахункова лісосіка рекомендована лісовпорядкуванням на новий ревізійний період	50,11	45,53		4,27	0,31
		44,89	0,64	4,27	0,31

4.2. Рубки формування та оздоровлення лісів.

Рубки формування та оздоровлення лісів проводяться з метою створення високопродуктивних, біологічно стійких і цінних деревостанів, поліпшення їх породного складу, якості, просторової структури та санітарного стану. До цих заходів належать рубки догляду, санітарні рубки, рубки переформування, рубки, пов'язані з реконструкцією малоцінних і похідних деревостанів, ліквідація захаращеності та інші заходи, передбачені чинним законодавством і матеріалами базового лісовпорядкування.

Планування та проведення рубок формування і оздоровлення лісів здійснюється відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування, Правил

поліпшення якісного складу лісів, Санітарних правил в лісах України та інших нормативно-правових актів.

Основні заплановані обсяги заходів із формування та оздоровлення лісів наведені в таблиці 4.2.1.

План лісогосподарських заходів на 2026 рік

Табл. 4.2.1.

Вид рубки	Площа	Загальна маса
Освітлення	40,3	120
Прочищення	74,3	580
Проріджування	24,0	480
Прохідна рубка	387,0	27725
Вибіркова санітарна рубка	295,0	19340
Суцільна санітарна рубка	129,0	35773
Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства	12,0	2000
Разом по РФіОЛ	961,6	96395

4.3. Санітарно-оздоровчі заходи.

Санітарно-оздоровчі заходи є невід'ємною складовою системи ведення лісового господарства та спрямовані на своєчасне виявлення, попередження і ліквідацію негативного впливу шкідників, хвороб лісу та інших несприятливих природних і антропогенних чинників. Планування та проведення таких заходів здійснюється за результатами лісопатологічних обстежень, постійного моніторингу санітарного стану лісів, відповідно до Санітарних правил в лісах України та інших нормативно-правових актів.

Під час призначення та проведення санітарно-оздоровчих заходів забезпечується дотримання природоохоронних обмежень, вимог щодо збереження біорізноманіття, особливих цінностей для збереження (ОЦЗ), середовищ існування рідкісних видів флори і фауни, а також інших вимог чинного законодавства та принципів і критеріїв FSC.

4.4. Відтворення лісів.

Відтворення лісів є одним із пріоритетних напрямів діяльності Надвірнянського надлісництва та здійснюється з метою забезпечення безперервності існування лісів, відновлення лісових екосистем після рубок, підвищення їх продуктивності, біологічної стійкості та адаптації до змін клімату.

Відтворення лісів здійснюється шляхом природного або штучного лісовідновлення, а також лісорозведення на землях, призначених для створення нових лісів. Під час планування та виконання цих заходів перевага надається деревним породам, характерним для відповідних типів лісорослинних умов, із урахуванням їх екологічної відповідності, стійкості та перспективності.

4.5. Лісовідновлення.

Лісовідновлення здійснюється на зрубках, згарищах, загиблих насадженнях та інших лісових ділянках, що потребують відновлення лісової рослинності. Основною метою є своєчасне відновлення лісових насаджень, формування високопродуктивних, біологічно стійких деревостанів і забезпечення безперервності лісокористування.

Під час планування лісовідновлення перевага надається природному поновленню, якщо воно забезпечує формування цільових деревостанів відповідно до типів лісорослинних умов. У разі недостатнього природного поновлення застосовується штучне лісовідновлення шляхом створення лісових культур або комбінований спосіб відновлення лісів. Заплановані обсяги лісовідновлення наведені в таблиці 4.5.1.

Заплановані обсяги лісовідновлення на 2026 рік

Табл. 4.5.1.

Найменування заходу	Одиниці виміру	План
Посадка лісових культур	га	33,3
Природне поновлення	га	97,7
Догляд за лісовими культурами	га	467,2
Заготівля лісового насіння	кг	200
Посів у розсадниках насіння	га	0,2

4.6. Лісорозведення.

Лісорозведення передбачає створення нових лісів на землях, які раніше не були вкриті лісовою рослинністю, відповідно до вимог чинного законодавства та матеріалів базового лісовпорядкування. На ревізійний період заходи з лісорозведення у Надвірнянському надлісництві не запроєктовані.

4.7. Побічне лісове користування та використання недеревинних лісових ресурсів.

Побічне лісове користування та використання недеревинних лісових ресурсів здійснюються з дотриманням вимог Лісового кодексу України, інших нормативно-правових актів та матеріалів базового лісовпорядкування. Планування таких видів користування здійснюється з урахуванням необхідності збереження лісових екосистем, біорізноманіття, особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та забезпечення невиснажливого використання природних ресурсів.

До побічного лісового користування належить заготівля другорядних лісових матеріалів, використання корисних властивостей лісів, а також інші види спеціального використання недеревинних лісових ресурсів, передбачені законодавством. У Надвірнянському лісництві не заплановано заходів з побічного лісового користування.

4.8. Лісозаготівельна техніка, технології та обладнання.

Лісозаготівельні роботи у Надвірнянському надлісництві виконуються із застосуванням технологій, машин, механізмів та обладнання, вибір яких здійснюється з урахуванням природних умов, рельєфу місцевості, типу лісорослинних умов, способу рубки, обсягів заготівлі деревини та вимог щодо охорони праці й навколишнього природного середовища.

До початку проведення робіт на кожну лісосіку оформлюється технологічна карта розробки, у якій визначаються технологія виконання робіт, схема розробки лісосіки, місця розташування виробничих об'єктів, трелювальних волоків, місць складування деревини, способи очищення лісосіки, а також природоохоронні та безпекові заходи. Перед проведенням лісозаготівельних робіт здійснюється оцінка можливого негативного впливу запланованих заходів на довкілля та визначаються заходи щодо його мінімізації.

Під час проведення лісозаготівельних робіт застосовуються технології, що забезпечують раціональне використання лісових ресурсів, збереження підросту, ґрунтового покриву, ключових біотопів, водних об'єктів та інших цінних природних елементів. Очищення місць рубок здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства, технологічних карт та матеріалів базового лісовпорядкування.

5. Заходи із збереження та/або відновлення.

Заходи із збереження та/або відновлення спрямовані на підтримання екологічної цілісності лісових екосистем, збереження біорізноманіття, особливих цінностей для збереження (ОЦЗ), рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів флори і фауни, оселищ, водних об'єктів та інших природних цінностей. Планування і виконання цих заходів здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України, матеріалів базового лісовпорядкування, принципів і критеріїв FSC, а також результатів моніторингу природних цінностей і господарської діяльності.

5.1. Рідкісні види та види, що перебувають під загрозою зникнення, і їх оселища.

Заходи зі збереження рідкісних видів флори і фауни, видів, що перебувають під загрозою зникнення, та їх оселищ здійснюються відповідно до вимог чинного законодавства України, матеріалів базового лісовпорядкування, затвердженого переліку особливих цінностей для збереження (ОЦЗ), режимів їх охорони та інших внутрішніх документів Надвірнянського надлісництва.

Перед проведенням лісогосподарських заходів здійснюється обстеження запланованих ділянок з метою виявлення місць зростання, перебування або розмноження рідкісних видів, ключових біотопів та інших цінних природних об'єктів. У разі їх виявлення під час планування і проведення робіт застосовуються відповідні природоохоронні обмеження, забезпечується збереження оселищ, ураховуються сезонні обмеження проведення робіт (режим

тиші), а за необхідності вносяться зміни до проєктування лісогосподарських заходів.

Збереження рідкісних видів забезпечується також шляхом проведення моніторингу, навчання працівників, взаємодії з науковими установами, природоохоронними організаціями, місцевими громадами та іншими зацікавленими сторонами. Перелік рідкісних видів флори і фауни, виявлених на території Надвірнянського надлісництва, наведений у підрозділі **2.1.6** цього Плану.

5.2. Водні об'єкти та прибережні захисні смуги.

Під час планування та здійснення лісогосподарської діяльності Надвірнянське надлісництво забезпечує збереження водних об'єктів, прибережних захисних смуг, водоохоронних зон та інших водних екосистем. Лісогосподарські заходи плануються з урахуванням вимог Водного кодексу України, Лісового кодексу України, матеріалів базового лісовпорядкування та принципів і критеріїв FSC.

З метою запобігання негативному впливу на водні об'єкти під час проведення робіт забезпечується дотримання встановлених природоохоронних обмежень, недопущення забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами та відходами, утримання місць заправки й обслуговування техніки у належному стані та забезпечення їх засобами для оперативної ліквідації можливих розливів. Під час проведення трелювання, влаштування волоків і виконання інших лісогосподарських робіт враховуються особливості рельєфу місцевості з метою недопущення розвитку ерозійних процесів і замулення водних об'єктів.

У разі проведення лісогосподарських заходів поблизу водних об'єктів забезпечується збереження захисної рослинності, природного гідрологічного режиму та інших природних цінностей, пов'язаних із водними екосистемами.

5.3. Ландшафтна сполученість, включно з екологічними коридорами.

Ландшафтна сполученість території Надвірнянського надлісництва забезпечується, зокрема, територіями Смарагдової мережі, об'єктами природно-заповідного фонду, суцільними лісовими масивами, водними об'єктами та іншими природними територіями, що виконують функції екологічних коридорів. Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів враховується необхідність збереження цих природних зв'язків, недопущення фрагментації оселищ та підтримання умов для міграції видів і функціонування природних екосистем.

5.4. Репрезентативні ділянки.

Репрезентативні ділянки виділяються з метою збереження типових природних лісових екосистем, характерних для території Надвірнянського надлісництва, підтримання біологічного та ландшафтного різноманіття, а також забезпечення можливості спостереження за природним розвитком лісових насаджень без істотного господарського втручання.

Під час планування та здійснення лісогосподарської діяльності забезпечується збереження репрезентативних ділянок, недопущення погіршення їх природного стану та врахування встановлених для них режимів охорони. Репрезентативні ділянки визначаються відповідно до вимог Національного стандарту FSC, матеріалів базового лісовпорядкування та інших наявних матеріалів інвентаризації лісів.

Перелік репрезентативних ділянок Надвірнянського надлісництва наведено у додатку 1 до цього Плану.

5.5. Управління особливими цінностями для збереження (ОЦЗ).

У Надвірнянському надлісництві управління особливими цінностями для збереження (ОЦЗ) здійснюється з метою підтримання або покращення їх стану відповідно до вимог Національного стандарту FSC, матеріалів базового лісовпорядкування та внутрішніх процедур підприємства.

Під час планування та проведення лісогосподарських заходів у межах ОЦЗ враховуються встановлені режими охорони, природоохоронні обмеження та заходи управління, необхідні для збереження відповідних цінностей. Господарська діяльність здійснюється лише за умови, що вона не призводить до втрати або погіршення визначених особливих цінностей для збереження.

Перелік ОЦЗ, їх характеристика, встановлені режими охорони та заходи управління наведені у додатку 2 до цього Плану. Ефективність заходів із збереження ОЦЗ оцінюється під час проведення моніторингу відповідно до Програми моніторингу особливих цінностей для збереження.

5.6. Підтримання екосистемних послуг.

Станом на дату затвердження цього Плану Надвірнянське надлісництво не здійснює діяльності щодо задекларованих послуг екосистем відповідно до вимог нормативних документів FSC. У разі прийняття рішення про декларування окремих послуг екосистем до Плану лісоуправління будуть внесені відповідні зміни із визначенням заходів управління та програми моніторингу.

6. Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативного впливу господарської діяльності.

Надвірнянське надлісництво здійснює оцінювання, запобігання та пом'якшення можливого негативного впливу лісогосподарської діяльності на довкілля, соціальне середовище та інші цінності, визначені Національним стандартом FSC. Такі заходи плануються та реалізуються на всіх етапах ведення лісового господарства — від підготовки лісогосподарських заходів до завершення робіт і подальшого моніторингу їх ефективності.

Під час планування господарської діяльності враховуються результати оцінки впливу на довкілля та соціальні аспекти, особливості території, наявність природоохоронних об'єктів, особливих цінностей для збереження, рідкісних видів, водних об'єктів, а також зауваження і пропозиції зацікавлених

сторін. У разі виявлення потенційних негативних впливів визначаються відповідні заходи щодо їх запобігання або мінімізації.

6.1. Цінності довкілля.

Перед плануванням і проведенням лісогосподарських заходів у Надвірнянському надлісництві здійснюється оцінювання можливого негативного впливу господарської діяльності на цінності довкілля. Оцінювання проводиться з урахуванням особливостей запланованих заходів, природних умов території, наявності об'єктів природно-заповідного фонду, особливих цінностей для збереження (ОЦЗ), рідкісних видів флори і фауни, водних об'єктів, репрезентативних ділянок, екологічних коридорів та інших природоохоронних цінностей.

За результатами оцінювання визначаються потенційні ризики, необхідні природоохоронні обмеження та заходи щодо запобігання або мінімізації негативного впливу. Під час проведення робіт забезпечується дотримання встановлених природоохоронних вимог, а ефективність застосованих заходів оцінюється під час моніторингу та, за необхідності, переглядається з урахуванням отриманих результатів.

Порядок проведення оцінювання можливого негативного впливу господарської діяльності визначений відповідною процедурою (ОВНС), затвердженою в Надвірнянському надлісництві.

6.2. Задекларовані послуги екосистем.

У зв'язку з відсутністю у Надвірнянському надлісництві задекларованих екосистемних послуг відповідно до вимог Національного стандарту FSC спеціальні заходи щодо оцінювання, запобігання та пом'якшення негативного впливу на такі послуги не застосовуються.

6.3. Соціальні цінності.

Перед плануванням та проведенням лісогосподарських заходів Надвірнянське надлісництво оцінює можливий негативний вплив господарської діяльності на соціальні цінності, зокрема права та інтереси місцевих громад, умови традиційного природокористування, рекреаційне використання лісів, об'єкти історико-культурної спадщини, а також інші об'єкти, що мають соціальне значення.

Для запобігання або мінімізації можливих негативних наслідків під час планування та здійснення господарської діяльності враховуються результати консультацій із зацікавленими сторонами, звернення громадян, інформація органів місцевого самоврядування та результати оцінювання соціального впливу. У разі виявлення потенційних ризиків передбачаються відповідні заходи щодо їх усунення або мінімізації, а ефективність таких заходів оцінюється під час моніторингу та враховується під час подальшого планування діяльності.

7. Опис програми моніторингу.

Програма моніторингу Надвірнянського надлісництва спрямована на систематичне спостереження за станом лісових ресурсів, впливами господарської діяльності, ефективністю природоохоронних заходів, соціальними аспектами діяльності та виконанням цілей Плану лісоуправління.

Результати моніторингу використовуються для оцінювання змін у стані лісів, перевірки відповідності фактичної діяльності запланованим заходам, своєчасного виявлення ризиків і прийняття управлінських рішень щодо коригування лісогосподарської діяльності.

7.1. Приріст та обсяги заготівлі деревини.

Моніторинг приросту та обсягів заготівлі деревини здійснюється з метою оцінки сталості використання лісових ресурсів, контролю дотримання запланованих обсягів заготівлі та забезпечення невиснажливого ведення лісового господарства.

Під час моніторингу здійснюється аналіз показників середнього річного приросту деревостанів, обсягів заготівлі деревини за видами рубок, а також співвідношення між приростом і фактичним використанням лісових ресурсів. Результати моніторингу враховуються під час аналізу ефективності ведення лісового господарства, перегляду планових показників та прийняття управлінських рішень.

Програма моніторингу приросту та обсягів заготівлі деревини

Табл. 7.1.1.

Об'єкт моніторингу	Показник	Періодичність	Джерело інформації	Відповідальний
Лісові насадження	Середній річний приріст	За даними лісовпорядкування	Матеріали базового лісовпорядкування	Провідний інженер лісового господарства
Заготівля деревини	Обсяг заготівлі за видами рубок	Щорічно	ЕОД, реєстр лісорубних квитків	Провідний інженер лісового господарства
Використання лісових ресурсів	Співвідношення приросту та заготівлі	Щорічно	Звітні та аналітичні документи,	Провідний інженер лісового господарства

7.2. Задекларовані послуги екосистем.

Станом на дату затвердження цього Плану Надвірнянське надлісництво не здійснює декларування екосистемних послуг відповідно до вимог Національного стандарту FSC. У зв'язку з цим окрема програма моніторингу задекларованих послуг екосистем не розроблялася та не застосовується.

7.3. Цінності довкілля.

Моніторинг цінностей довкілля здійснюється з метою оцінки стану природних компонентів, своєчасного виявлення можливих негативних змін, оцінки ефективності природоохоронних заходів та забезпечення дотримання вимог чинного законодавства і Національного стандарту FSC.

Під час моніторингу оцінюється стан об'єктів природно-заповідного фонду, водних об'єктів, рідкісних видів флори і фауни та їх оселищ, репрезентативних ділянок, екологічних коридорів, особливих цінностей для збереження (ОЦЗ), а також інших природних цінностей, на які може впливати господарська діяльність. Результати моніторингу використовуються для вдосконалення природоохоронних заходів та, за необхідності, коригування лісогосподарської діяльності.

Програма моніторингу цінностей довкілля

Табл. 7.3.1.

Об'єкт моніторингу	Показник	Періодичність	Джерело інформації	Відповідальний
Об'єкти природно-заповідного фонду	Дотримання режимів охорони	завжди	Польові обстеження, матеріали лісовпорядкування	лісничі
Водні об'єкти	Ознаки негативного впливу господарської діяльності	завжди	Польові обстеження	лісничі
Рідкісні види та оселища	Стан місць зростання та перебування	завжди	Польові обстеження, результати моніторингу	лісничі
Репрезентативні ділянки	Збереження природного стану	завжди	Польові обстеження	лісничі
Екологічні коридори	Відсутність фрагментації та порушень	завжди	Польові обстеження	лісничі
ОЦЗ	Виконання заходів управління та зміни стану	завжди	Програма моніторингу ОЦЗ	лісничі

7.4. Впливи господарської діяльності.

Моніторинг впливів господарської діяльності здійснюється з метою оцінки фактичного впливу лісогосподарських заходів на довкілля та соціальне середовище, перевірки ефективності запроваджених заходів із запобігання та пом'якшення негативних наслідків, а також своєчасного виявлення потреби у їх коригуванні.

Під час моніторингу оцінюється вплив лісогосподарської діяльності на ґрунти, водні об'єкти, біорізноманіття, лісові насадження, інфраструктуру, а

також на права та законні інтереси місцевих громад і інших зацікавлених сторін. Результати моніторингу використовуються для вдосконалення технологій виконання робіт, природоохоронних заходів та системи ведення лісового господарства.

Програма моніторингу впливів господарської діяльності

Табл. 7.4.1.

Об'єкт моніторингу	Показник	Періодичність	Джерело інформації	Відповідальний
Ґрунти	Ознаки пошкодження, ерозії	завжди	Польові обстеження	лісничі
Водні об'єкти	Ознаки забруднення або порушення гідрологічного режиму	завжди	Польові обстеження	лісничі
Лісові насадження	Пошкодження підросту, залишених дерев, природного поновлення	завжди	Польові обстеження	лісничі
Лісосіки	Якість очищення, дотримання технологічних карт	завжди	Польові перевірки	лісничі
Соціальні аспекти	Звернення, скарги, конфліктні ситуації	завжди	Журнал звернень	лісничі

7.5. Особливі цінності для збереження (ОЦЗ).

Моніторинг особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) здійснюється з метою оцінки ефективності заходів управління, підтримання або покращення визначених цінностей, своєчасного виявлення змін їх стану та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Моніторинг проводиться відповідно до затвердженої Програми моніторингу особливих цінностей для збереження Надвірнянського надлісництва, яка визначає об'єкти моніторингу, показники, періодичність спостережень, методи оцінювання, відповідальних осіб та порядок аналізу отриманих результатів.

Начальник
Надвірнянського надлісництва

Михайло КРИВОРУЧКО